

PM 2012:166 RV (327-2126/2011)

Äldreomsorgen, Koppargården och Carema

Skrivelse av Roger Mogert (S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen av Roger Mogert (S) om "Äldreomsorgen, Koppargården och Carema" anses besvarad med vad som anförs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Roger Mogert (S) anför i en skrivelse till kommunstyrelsen den 26 oktober 2011 att avtalet med Carema om driften av Koppargården bör upphävas, att återstående äldreboenden som drivs av Carema granskas samt att en studie initieras kring de senaste årens förändringar inom äldreomsorgen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret skriver i sitt tjänsteutlåtande att avtalet med Carema om driften av Koppargården hävdades när missförhållanden uppdagades samt att staden i dag arbetar med en rad olika uppföljningar för att säkerställa kvaliteten i verksamheten.

Mina synpunkter

Avtalet gällande driften av Koppargården hävdades av kommunstyrelsen den 14 december 2011 och verksamheten har återtagits i kommunal regi. Oavsett om verksamheter drivs av staden eller en privat aktör utför Stockholms stad ett omfattande arbete för att granska och garantera kvaliteten inom äldreomsorgen. Avtals- och individuppföljningarna sker via stadsdelsnämnderna. Tillsynsansvaret över omsorgen ligger på medicinskt ansvarig sjuksköterska. Ansvar för uppföljning av kvaliteten vilar även på den centrala kvalitetsinspektionen vilken äldrenämnden inrättade under 2012. Höga krav ställs därutöver på dokumentation kring varje enskild person som får vård och omsorg i Stockholms stad. Som ytterligare ett stöd för den äldre finns dagtid Äldre direkt tillgängliga för synpunkter och åtgärder, samt trygghetsjouren under kvällar och helger, oavsett om den äldre är kund via trygghetslarmet eller inte. Stockholms stad har alltså beredskap dygnet runt för att ta emot synpunkter, klagomål och att åka ut och direkt på plats följa upp vad som pågår.

Kvalitetsarbetet är en grundbult i stadens äldreomsorg och genom att fortsätta att utveckla den parallellt med valfrihetssystemen kan vi erbjuda Stockholms äldre den bästa möjliga äldreomsorgen, både nu och i framtiden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen av Roger Mogert (S) om "Äldreomsorgen, Koppargården och Carema" anses besvarad med vad som anförs i promemorian.

Stockholm den 28 november 2012

JOAKIM LARSSON

Bilaga

Skrivelse av Roger Mogert (S) om "Äldreomsorgen, Koppargården och Carema"

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. nya upphandlingsregler och nytt kontrollsystem för drift av vård- och omsorgsboenden ska tas fram
2. också säga följande

Miljöpartiet anser att staden ska använda den offentliga upphandlingen mycket mer kraftfullt än hittills. Avsikten med offentlig upphandling är bland annat att tillgodose de offentliga behoven av varor och tjänster så kostnadseffektivt som möjligt. Stockholms stads upphandling omfattar cirka 11 miljarder kronor per år och har därför också stor strategisk betydelse för företags inriktning och investeringar.

Till upphandlingsförfarandet hör att den upphandlande enheten har ansvar för att kontrollera att kontrakt fullföljs, till exempel att kvaliteten i äldreomsorg som överlåtits på andra utförare upprätthålls under hela kontraktstiden och att kontraktet hävs när detta inte är fallet.

För att upphandlingar överhuvudtaget ska kunna sägas vara konkurrensneutrala och kostnadseffektiva så krävs det att kontraktens innehåll, men också intention följs. Detta är särskilt viktigt när det gäller "icke verifierbar" kvalitet, som det ofta handlar om inom äldreomsorgen. Det räcker inte med detaljerad kravspecifikation och kontroll. Viktigt är att utforma själva kontrakten så att de stöder en kontinuerlig självkontroll hos leverantören. Här är bristerna stora i Stockholms stad. Idag är det i stort sett bara kontrakt som orsakar skandaler som inte förlängs. Användandet av ekonomiska sanktioner bör utvecklas. Staden ska vara tydlig med att kontraktet upphävs om utföraren inte följer vad som överenskommits. I kontraktet ska preciseras när och hur ett upphävande sker. Det är nödvändigt att kommunen noggrant och direkt då brister uppkommer, dokumenterar avvikelserna och huruvida de åtgärdas. Egna referenser genom dokumentation av hur verksamheten sköts kan vara ett sätt att upprätthålla ett kvalitetstryck då dessa referenser kan användas som ett tilldelningskriterium vid en ny upphandling.

Idag är stadens upphandlingspolicy inte ens uppdaterad i förhållande till de förändringar som gjorts i lagen om offentlig upphandling. Till exempel ändrades under 2010 i LOU skrivningen att man *får* ställa miljökrav och sociala krav till att de *bör* ställas. Staden har i sin policy en mycket lam skrivning om att "Det är möjligt för staden att ställa krav på miljöhänsyn vid upphandlingar inom olika områden".

Som framgår är det nödvändigt att nya upphandlingsregler tas fram, liksom ett nytt kontrollsystem för driften av vård- och omsorgsboenden i Stockholm. Oavsett vem som driver ett boende så är kommunen ansvarig för de boendes hälsa och säkerhet. Det måste alltid gå lätt och snabbt att korrigera missförhållanden.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Det är bra att avtalet med Carema avseende driften på Koppargården har sagts upp. Däremot efterlyser vi fortfarande en ordentlig studie av vad som hänt i äldreomsorgen i och med de senaste årens förändringar. Vill vi veta hur stadens sätt att tillhandahålla äldreomsorg har påverkat medborgarna. Vi anser att det är relevant att inleda en systematisk granskning av hela äldreomsorgen i Stockholms Stad.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Stefan Nilsson och Daniel Helldén (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Stadsledningskontoret ges i uppdrag att i samverkan med äldreförvaltningen göra en samlad uppföljning av utvecklingen i äldreomsorgen.
2. Dessutom vill jag framföra följande.

Efter Caremas misshandling av Koppargården driver nu staden verksamheten vidare, men vi kan inte slå oss till ro för det. Det krävs fortsatta och stärkta insatser för att äldreomsorgen ska få den höga och jämna kvalitet som alla våra äldre och deras anhöriga har rätt att begära.

Den borgerliga majoriteten har privatiserat så mycket som den hunnit och makten över upphandlingarna i äldreomsorgen har lagts över på tjänstemän, vilket har urholkat demokratin. Vi anser att staden behöver göra en samlad uppföljning av upphandlad äldreomsorg och en grundlig konsekvensanalys utifrån följande perspektiv – demokrati, brukare, anhöriga, personal och ekonomi. Analysen ska visa hur ersättningssystemen fungerar, vilka incitament som ges, om det uppstår överskott och vinster och hur skattemedlen används. I vår budgetreservation föreslår vi därför att äldrenämnden ska göra en sådan uppföljning. Uppföljningen bör genomföras i samverkan med kommunstyrelsen och ska även omfatta hur den återstående kommunalt drivna äldreomsorgen har påverkats av utvecklingen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Roger Mogert (S) anför i en skrivelse till kommunstyrelsen att avtalet med Carema om driften av Koppargården bör upphävas, att återstående äldreboenden som drivs av Carema granskas samt att en studie initieras kring de senaste årens förändringar inom äldreomsorgen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Roger Mogert (S) har tagit upp om missförhållanden på Koppargården i en skrivelse. I skrivelsen tas också upp synpunkter om att staden bör göra en större översyn vad gäller alla boendens kvalitet.

Roger Mogert (S) föreslår följande:

- avtalet avseende driften på Koppargården med Carema annulleras snarast
- en ordentlig studie initieras av vad som hänt i äldreomsorgen i och med de senaste årens förändringar vad gäller stadens sätt att tillhandahålla äldreomsorg för medborgarna

- att ovanstående studie inleds med att granska hela Caremas bestånd

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stockholms stad och Carema Äldreomsorg AB har redan ingått överenskommelse om upphävande av avtalet mellan Carema Äldreomsorg AB och Stockholms stad gällande Koppargårdens vård- och omsorgsboende, (dnr 327-2182/2011), enligt kommunstyrelsens beslut. Ett omfattande arbete med uppföljningar av äldreomsorgen sker idag på samtliga stadsdelsnämnder genom individuppföljningar, verksamhets- och avtalsuppföljningar. Dessa genomförs av funktioner som MAS, biståndshandläggare samt kvalitetsansvariga m.fl. Beslut har också fattats om att inrätta en ny enhet för kvalitetsinspektioner inom äldrenämnden. I enhetens uppdrag ingår bl.a. att tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla systematik för såväl individuppföljning som verksamhets- respektive avtalsuppföljningar.

Enheten ingår i äldreförvaltningens avdelning vars övergripande uppdrag är att inspektera, granska och följa upp utvecklingen inom stadens äldreomsorg. Avdelningens arbete syftar till att såväl förebygga som säkerställa en god kvalitet och följsamhet gentemot lagar, avtal och riktlinjer.

Enheten för kvalitetsinspektion ska skapa översikt av inkomna synpunkter, klagomål och övriga indikationer på tillståndet i verksamheterna samt av framtagna uppföljningsresultat, för verksamhetsanalys. Enheten ansvarar för genomförandet av uppföljningar i form av inspektioner och granskningar avseende kvalitet och insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen respektive socialtjänstlagen inom såväl beställarorganisationerna som utförande verksamheter, oavsett regiform. Stadsledningskontoret anser att förslaget om granskning av äldreomsorgen inryms i enhetens uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att skrivelsen anses besvarad med vad som anförts i detta tjänsteutlåtande.